

MINISTERSTVO VNITRA
odbor bezpečnostní politiky

V Praze dne 11. října 2011
Č. j. MV-111043-2/OBP-2011
Počet listů: 3
Počet příloh: 1/2

Město Plzeň – Městská policie

Stanovisko k Vaší žádosti o stanovisko k drogové problematice

K Vašemu č. j. MP 03809/2011

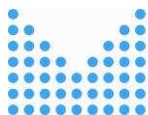
K Vámi zasláným dotazům sdělujeme následující:

1) Jsou strážníci oprávněni uživatelům drog odnímat omamné a psychotropní látky (OPL), které na veřejnosti užívají (kouření marihuany), případně si na veřejnosti aplikují (injekčně perorálně)?

Podle § 17 odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecní policii“), může strážník po předchozí marné výzvě k vydání věci tuto věc odejmout, jestliže lze mít důvodně za to, že v řízení o přestupku může být vysloveno její propadnutí nebo může být zabráná. Zároveň pak podle § 30 odst. 1 písm. j) zákona č. 200/1991 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), se přestupku dopustí ten, kdo neoprávněně přechovává v malém množství pro svoji potřebu omamnou nebo psychotropní látku; tento přestupek není obecní policie oprávněna řešit v blokovém řízení a strážníci tedy pouze oznamují podezření z jeho spáchání podle § 10 odst. 2 zákona o obecní policii příslušnému správnímu orgánu.

Je zřejmé, že v přestupovém řízení může být vysloveno propadnutí či zabrání odejmuté drogy a strážník tedy je oprávněn drogu, v případě, že bude pravděpodobné, že se jedná pouze o přestupek, odejmout (v případě odnímání drog je fakticky vyloučeno ustanovení § 17 odst. 2 zákona o obecní policii, pokud by se totiž hodnota odnímané věci zdála být v naprostém nepoměru k povaze přestupku, půjde již beze vší pochybnosti o trestný čin, viz dále bod 3 a 4).

Odejmutou drogu je třeba uložit ve skladu podle § 10 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o návykových látkách“). Pokud jde o to, kdo je oprávněn uskladnit a uchovávat návykové látky zadržené strážníky městské policie, přikládáme stanovisko OBP MV z 22. září 2010, kde je tato problematika řešena analogicky ve vztahu k Policii ČR. Je sice pravda, že uložit drogu může také sám správní orgán (obec), nicméně musí přitom splnit podmínky pro uskladňování návykových látek daných zákonem o návykových látkách. A přestože se na obce vykonávající

přenesenou působnost (zde přestupkovou agendu) vztahují relativně mírnější požadavky na uskladňování drog než je tomu v případě jiných osob nakládajících s látkami podle zákona o návykových látkách (viz § 10 odst. 4 ve spojení s § 5 odst. 6 zákona o návykových látkách), není správní orgán často schopný podmínky pro skladování splnit. Zejména v menších obcích je obtížné splnit podmínku zamezení přístupu nepovolaných osob k návykové látce (obce nemají zvláštní uzamykatelnou místnost či trezor, kde by mohly drogu uskladnit). Nejen z tohoto důvodu, ale i s ohledem na hospodárnost a účelnost je vhodné aby návykové látky (i v malém množství) držela po dobu trvání přestupkového řízení Policie ČR, která má k tomuto účelu zřízené režimové sklady a doposud tyto látky uchovávala a uchovává. Kromě toho je Policie ČR pověřena k likvidaci těchto látek (více viz příložené stanovisko).

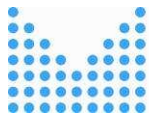
2) Jsou strážníci oprávněni uživatelům drog odnímat prostředky (nástroje) určené pro úpravu nebo aplikaci OPL (baličky cigaret, injekční stříkačky etc.)?

Viz předcházející bod. Strážníci zde jednoznačně budou oprávněni tyto pomůcky a nástroje odnímat, neboť se bude jednat o věci, které byly ke spáchání přestupku určeny nebo užity [§ 15 odst. 1 písm. a) a § 18 odst. 1 zákon o přestupcích]. Přitom však je třeba analogicky dbát hledisek uvedených dále.

3) Pokud odpověď na první dvě otázky je kladná, žádáme i Váš profesní názor na vhodnost takového postupu.

Je třeba si uvědomit, že – jak naznačuje též Vaše poslední otázka – určení, zda se v konkrétním případě určité drogy v určitém množství jedná o přestupek či trestný čin není nikterak snadné a rozhodně není na obecní policii, aby toto určení sama prováděla, neboť se jedná o působnost svěřenou nade vší pochyby orgánům činným v trestním řízení (v trestním řízení) nebo správnímu orgánu (v přestupkovém řízení). Lze si však představit případy, že bude z okolností a podle předmětného množství drogy více než pravděpodobné, že se jedná o pouhý přestupek. Půjde například o situace kdy pachatel u sebe bude mít pouhé jednotky gramů marihuany nebo jednotky plodnic lysohlávky. V těchto případech tedy může strážník požadovat prokázání totožnosti (případně osobu předvést na policii ke zjištění totožnosti), podání vysvětlení a vydání věci, resp. věc odebrat, jak bylo uvedeno výše, a věc oznámit správnímu orgánu a předat mu též odejmutou drogu.

Pokud se však bude jednat o tzv. tvrdé drogy, nebo není-li si strážník jistý, o jakou drogu jde, či v případech, kdy se již množství drogy řádově blíží množství stanovenému v příloze č. 2 nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů (dále jen „nařízení č. 467/2009 Sb.“), je třeba jednání oznámit jako podezření ze spáchání trestného činu policii. V posléze uvedeném příkladě je však třeba počítat s dostatečnou tolerancí množství drogy pro případ, že droga má vyšší obsah účinné psychotropní látky. Proto nelze doporučit, aby byly strážníkem odnímány pro účely přestupkového řízení drogy v množstvích blízkých se v nařízení č. 467/2009 Sb. stanoveným množstvím – pokud např. nařízení č. 467/2009 Sb. hovoří ve své příloze

č. 2 o desítkách gramů drogy, lze podle našeho názoru odebírat tuto drogu v zásadě jen v množství o řád nižším (tedy v jednotkách gramů).

Jinými slovy, v případech kdy není s pravděpodobností hraničící s jistotou zřejmé, že se nejedná v daném případě pouze o přestupek, jakož i tehdy, není-li zřejmé, nejedná-li se o osobu, která není (jen) uživatelem, ale může být též pachatelem trestného činu podle § 283 a 286 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, je podle našeho názoru konzultovaného též s Národní protidrogovou centrálou zapotřebí na místo zavolat policii. Pouze poznamenáváme, že v koordinační dohodě podle § 16 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, lze blíže upravit formu kontaktování policie ze strany strážníků, aby například bylo možné policii oslovit operativně přímo cestou TOXI týmů.

4) Jakým způsobem bude strážník na ulici rozlišovat mezi trestným činem dle § 284 40/2009 Sb., trestní zákoník a přestupkem dle § 30 odst. 1 písm. j) zákona č. 200/1990 Sb., přestupkový zákon? Má strážník jakékoli podezření z užívání OPL oznamovat Policii ČR jako podezření ze spáchání trestného činu nebo má za pomoci technických prostředků orientačně analyzovat podezřelou látku, určovat její množství (hmotnost), příp. obsah účinné látky a na základě zjištění oznamovat Policii ČR podezření ze spáchání trestného činu a přestupkovým komisím podezření ze spáchání přestupku?

Viz též předcházející bod. Obecně lze říci, že obecní policie není orgánem příslušným k prověřování, zda určitým jednáním nebyl spáchán trestný čin, resp. k odhalování trestných činů. Tímto orgánem je podle § 158 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, policie.

Pokud není v konkrétním případě „na první pohled“ jasné, zda se jedná pouze o přestupek, jak bylo popsáno v předcházejícím bodě, strážník by již neměl dále s vydanou či odejmutou podezřelou látkou nijak manipulovat a měl by vše oznámit policii a pachatele (podezřelého) případně omezit na osobní svobodě a podezřelou osobu i odejmutou látku předat policii.

Analogickou aplikací § 10 odst. 1, 2 a 3 zákona o obecní policii lze nadto dovodit povinnost strážníka pouze zabezpečit danou látku před jejím zničením, ztrátou, znehodnocením, tak aby mohla sloužit jako důkazní prostředek v přestupkovém nebo trestním řízení. Strážník tedy žádnou další „expertizu“ podezřelé látky neprovádí a pouze věc oznamuje podle svého úsudku (vycházejícího z popsaných principů) správnému orgánu nebo policii. Opět lze zdůraznit, že v případě pochybností ohledně látky nebo osoby pachatele lze s ohledem na zásadu opatrnosti doporučit věc primárně oznamovat policii.

Mgr. Martin Linhart
ředitel odboru